ORGANIZAREA CONTABILITĂȚII CHELTUIELILOR ÎN ENTITĂȚILE TURISTICE

ORGANIZATION OF EXPENDITURE ACCOUNTING IN TOURIST ENTITIES

Oxana COSTEȚCHI-JUȘCA, ORCID: 0000-0002-3898-4792
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 657.47:338.48
e-mail: oxana.costetchi.jusca@usm.md

Cheltuielile în condițiile economiei de piață sunt un important indicator de calitate care caracterizează în formă monetară eficiența entității. Cheltuielile reflectă nivelul organizatoric și tehnic al procesului de producție (progresivitatea tehnicii, tehnologiei, organizarea producției și a muncii, nivelul managementului), precum și alte condiții și factori, care caracterizează activitățile financiare și economice ale entităților, în general, și ale entităților turistic, în special. Rezultatele financiare, indicatorii financiari depind de volumul cheltuielilor și influențează respectiv gradul de atractivitate al investițiilor în entitățile economice.

În conformitate cu Standardele Naționale de Contabilitate, prin cheltuieli se înțelege diminuări ale beneficiilor economice înregistrate în perioada de gestiune sub formă de ieşiri, reduceri ale valorii activelor sau de creşteri ale datoriilor care contribuie la diminuări ale capitalului propriu (rezultatului financiar), altele decât cele rezultate din distribuirea acestuia proprietarilor [3, p. 157].

La entitațile turistice, cheltuielile se reflectă în mod diferit la turoperatori și la agențiile de turism. Contabilitatea cheltuielilor la entitățile turistice se ţine după destinaţii pe următoarele grupe [3, p. 160]: cheltuieli ale activităţii operaţionale; cheltuieli ale altor activităţi; cheltuieli privind impozitul pe venit. Cheltuielile activităţii operaţionale sunt generate de fabricarea şi comercializarea produsului turistic şi prestarea serviciilor. Cheltuielile activităţii operaţionale includ [3, p. 160]: costul vânzărilor; cheltuielile de distribuire; cheltuielile administrative; alte cheltuieli din activitatea operaţională.

Costul vânzărilor cuprinde [3, p.160]: valoarea contabilă a produsului turistic vândut; costul serviciilor prestate terţilor în cadrul activităţii operaţionale; alte cheltuieli corelate cu veniturile din vânzări. Costul vânzării în entitațile turistice este reprezentat de produsul turistic, care vizează dreptul la un tur, ca complex de servicii de transport, cazare, excursii, alimentație, precum și servicii de ghid, trăducător, servicii de viză, îngrijire medicală, tratament și prevenirea bolilor etc., selectate în funcție de scopul călătoriei, care face obiectul achiziției vânzării și este vândut fie unui turist, fie unei agenții de turism. Un produs turistic poate fi format de turoperator fie din servicii, ale căror drepturi sunt dobândite de la terți, sau servicii create pe cont propriu. Cheltuielile asociate activităților operaționale ale entităților de turism, care nu sunt incluse în costul

produsului turistic vândut, se împart în: cheltuieli administrative; cheltuieli de distribuire și alte cheltuieli din activitatea operațională.

Cheltuielile administrative includ cheltuielile generale legate de activitatea generală a entității de turism, managementul acesteia. Acestea sunt cheltuieli pentru călătorii de afaceri și întreținere a aparatului de conducere al entității; costurile de amortizare, întreţinere şi reparaţie ale imobilizărilor necorporale şi corporale, obiectelor de mică valoare şi scurtă durată cu destinaţie administrativă; plăţile suplimentare, ajutoarele materiale, indemnizaţiile, sporurile şi compensaţiile acordate salariaţilor entităţii (cu excepţia celor legate de procesele de producţie şi prestare a serviciilor); costurile de soluționare a litigiilor pe cale judecătorească; cheltuieli pentru plata impozitelor, taxelor și ale altor plăți obligatorii ale entității, cu excepția celor incluse în costul produsului (serviciilor) turistice vândute; plata pentru serviciile de decontare și numerar și alte servicii bancare; valoarea pieselor de schimb consumate pentru reparaţia autoturismului cu destinaţie administrativă; compensaţiile personalului administrativ al entităţii pentru utilizarea în scopuri de serviciu a autoturismelor personale; energia electrică consumată în scopuri administrative; cheltuieli privind rechizitele de birou; formularele documentelor primare şi rapoartelor; cheltuieli pentru paza obiectelor administrative şi asigurarea securităţii antiincendiare ale acestora, cheltuieli suportate în scopuri filantropice și de sponsorizare; costul serviciilor prestate entităţii turistice de către entităţi de consulting şi asistenţă juridică, societăţi de audit, birouri de traduceri, oficii poştale, entităţi de telecomunicaţii, internet etc.; cheltuieli ce ţin de pregătirea şi perfecţionarea profesională a personalului administrativ; cheltuieli pentru procurarea literaturii de specialitate, materialelor normative şi instructive, precum şi abonarea la ediţii speciale (ziare, reviste etc.); cheltuieli pentru acţiunile de ocrotire ale sănătăţii, organizarea timpului liber şi a odihnei salariaţilor entităţii.

Cheltuielile de distribuire includ cheltuielile legate de vânzarea unui produs turistic direct către cumpărători sau prin intermediul agențiilor de turism. Acestea reprezintă remunerarea vânzătorilor unui produs turistic, costul reclamei și cercetării de piață, realizarea de broșuri și cataloage publicitare, călătoriile de afaceri ale lucrătorilor din vânzări, participare la expoziții și alte cheltuieli legate de informarea despre serviciile de călătorie.

Alte cheltuieli ale activităţii operaţionale includ cheltuielile legate de desfăşurarea activităţii operaţionale a entităţii, dar care nu pot fi atribuite la costul vânzărilor, cheltuielile de distribuire sau cheltuielile administrative. Acestea sunt cheltuielile asociate cu conversia monedei naționale în străină în timpul turismului de ieșire și conversia valutei turiștilor străini în moneda națională; costuri indirecte de producţie neincluse în costul produselor turistice fabricate sau serviciilor prestate; pierderi din modificarea cursurilor de schimb în timpul activităților operaționale; amenzi recunoscute, penalități, confiscare, despăgubiri pentru nerespectarea prevederilor legislaţiei şi clauzelor contractuale.

Cheltuielile altor activităţi includ: cheltuielile cu activele imobilizate, care reprezintă cheltuielile aferente ieşirii, cu excepţia lipsurilor şi deteriorărilor constatate

la inventariere; cheltuielile financiare, care includ cheltuielile (pierderile) rezultate din operaţiunile financiare ale entităţii, cheltuieli aferente diferenţelor de sumă; cheltuielile excepţionale, condiţionate de evenimente atipice, care nu se manifestă permanent sau cu regularitate (calamităţi naturale, perturbări politice, modificări ale legislaţiei etc.). O situație excepțională pentru entitățile turistice a constituit-o criza sanitară la nivel național și internațional, în legătură cu pandemia de COVID-19. Astfel, în contabilitatea entităților turistice au aparut cheltuieli exceptionale, ca rezultat al stopării sau reducerii activităţilor de bază ale entităţii.

Cheltuielile privind impozitul pe venit se contabilizează în baza metodei impozitului pe venit curent. Cheltuielile privind impozitul pe venit se contabilizează ca majorare concomitentă a cheltuielilor şi datoriilor curente.

În turismul international, turoperatorii joacă un rol de lider, ei sunt cei care formează produsul turistic, ei rezervă și plătesc hotelul, rezervă un zbor, furnizează servicii de transport, servicii de excursie etc., și anume, ceea ce este de obicei inclus în tur, în afară de aceasta, turoperatorul stabileste prețurile pentru pachetul turistic format de acesta și politica reducerilor. Prin încheierea unui contract de comision cu turoperatorul, agentul de turism dobândește, în mod legal, dreptul nu pentru întregul produs achiziționat, ci doar pentru comisionul aferent. Astfel, cheltuielile efectuate de agentul de turism la achiziționarea unui pachet turistic nu sunt cheltuielile acestuia, de aceea, acestea nu trebuie să se reflecte în contabilitatea agențiilor de turism la conturile de cheltuieli. În mod similar, întreaga sumă de implementare nu constituie venitul agenției de turism și, respectiv, nu trebuie reflectat la conturile de venituri. Astfel, cheltuielile principale ale agenției de turism vor fi cheltuielile recunoscute în perioada suportată și clasificate drept cheltuieli de distribuire și cheltuieli administrative.

În concluzie, putem spune că ținerea corectă a evidenței cheltuielilor în entitățile de turism, atât pe grupe de cheltuieli, cât și la formarea costului produsului turistic, are o importanță incontestabilă pentru o bună desfășurare a activității acestora.

Referințe:

1. Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017. În*: Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* nr.1-6, art. 22 din 05.01.2018 (cu modificările din 16.12.2020, în vigoare de la 01.01.2021).
2. Codul fiscal al RM nr. 1163 din 24.04.1997. În: *Monitorul Oficial al RM*, 08.02.2007, nr. Ediție specială (cu modificările și completările ulterioare).
3. SNC „Cheltuieli" aprobat prin Ordinul MF nr.118 din 06.08.2013. În: *Monitorul Oficial al RM,* nr.233-237 din 22.10.2013.